

بررسی دلایل برتری داوری بر رسیدگی‌های قضایی در دعاوی نفت و گاز

■ - حمید حمیدیان^۱

تاریخ دریافت: ۹۸/۸/۶

تاریخ پذیرش: ۹۸/۹/۱۱

چکیده:

صنایع نفت و گاز متضمن قراردادهای و توافقات پیچیده، پرمخاطره و پرهزینه‌ای هستند که معمولاً برای مدت طولانی منعقد می‌شوند. قراردادهایی که روابط میان طرف‌های مختلفی که در این بهره‌برداری‌ها مشارکت دارند را تنظیم می‌کند. لذا بنابر پیچیدگی این فعالیت‌ها و اقدامات و روابط میان نهادهای وابسته، صنایع نفت و گاز در پتانسیل اختلاف و مناقشه زیادی قرار دارند به دلایل که در این مقاله تشریح می‌شود صنایع نفت و گاز حل اختلاف توافق شده (ADR) را به رسیدگی قضایی ترجیح می‌دهند. داوری روشی غیرترافی برای حل اختلاف است که ماحصل برد-برد باشد لذا به نظر می‌رسد داوری امکان تداوم رابطه‌ای مناسب حتی پس از اتمام پروسه داوری را برای طرفین به ارمغان می‌آورد و این مسئله به ویژه در روابط و عملیات‌های نفت و گاز که مستلزم قراردادی طولانی مدت است حیاتی می‌باشد.

واژگان کلیدی: نفت و گاز، داوری، حل و فصل توافقی

۱- مدرس دانشگاه حکیم سبزواری و دانشجوی دکتری حقوق دانشگاه شیراز

۱- مقدمه

صنایع نفت و گاز دربردارنده بهره برداری‌های پیچیده، پرمخاطره و هزینه برداری هستند که معمولاً برای مدت زیادی ادامه پیدا می‌کند. قراردادهای مخصوصی روابط میان طرف‌های مختلفی که در این بهره برداری‌ها شرکت می‌کنند را مدیریت می‌کنند. با توجه به پیچیدگی این عملیات‌ها و روابط میان نهادهای مختلف، صنایع نفت و گاز در معرض انواع مختلف اختلاف و مناقشه قرار دارند. (Dundas, H.R: ۲۵, ۲۰۰۴) این اختلافات در زمینه‌هایی همچون: دعاوی مرزبندی‌های بین المللی، دعاوی مرتبط با تجهیزات، دعاوی صلاحیت قضایی، نظر متخصص، دعاوی مرتبط با کیفیت و کمیت کالاها، مسائل بیمه، و عدم انجام تعهدات است. (Connerty: ۱۴۴, ۲۰۰۲) بنابراین، برای اینکه کار عملیات نفت و گاز مختل نشود نیاز است تا طرفین در یافتن ابزاری مناسب برای حل این اختلافات به توافق برسند. امروزه داور یهای این حوزه در حال گسترش بوده و طرفین این قراردادها با توجه به ماهیت فنی آنها و عرفهای حاکم بر صنعت نفت و گاز تمایل دارند اختلافات احتمالی خود را از طریق داوری حل و فصل کنند (شعبانی جهرمی و همکاران، ۱۳۹۷: ۲۳)

به نظر می‌رسد که طرفین در صنایع نفت و گاز حل اختلاف توافقی (ADR) را به دادگاه‌های ملی ترجیح می‌دهند. حل اختلاف توافق شده (ADR) به عنوان «حل اختلاف جایگزین^۲» شناخته می‌شود. حل اختلاف توافقی (ADR) به تمام راه‌های حل اختلاف که رسیدگی دادگاهی وقضایی نباشد گفته می‌شود که شامل: میانجیگری، داوری، نظر متخصص، مذاکره، مصالحه، و ارزیابی بی طرفانه اولیه می‌باشد. در این مقاله عوامل و فاکتورهایی که مبین ارجحیت داوری تجاری بین المللی نسبت به پیگیری قضایی است را امتحان و بررسی می‌نماییم.

این مقاله به سه بخش اصلی تقسیم می‌شود. در بخش اول دو شکل کلی داوری را بازگو می‌کند. در بخش دوم ویژگی‌ها و تفاوت‌های مجامع داوری بین المللی ذکر شده است. در بخش سوم گنجانده شده است که به فاکتورهایی می‌پردازد که داوری بین المللی را بر رسیدگی ترجیح دارد. در بخش آخر نتیجه گیری و ماحص کار بیان می‌شود. این براساس نتایج این پژوهش در بحث صنایع نفت و گاز داوری بین المللی به علل بیطرفی، اقتصادی، راحتی اعمال و سرعت عمل آن، غیر خصمانه و محرمانگی و آزادی بیشتر طرفین قرارداد آن ارجحیت دارد.

۲- انواع روش‌های داوری بین المللی

داوری شکلی از حل اختلاف توافق شده (ADR) است که به اختلاف مابین طرفین این اجازه را می‌دهد که خارج از سیستم سنتی دادگاه رفع و رجوع شود. دعاوی طرفین به یک یا چند نفر ارجاع داده می‌شوند که به آنها «داوران» یا «دیوان داوری» گفته می‌شود و طرفین ملزم می‌شوند که به تصمیم آنها تن دهند. داوری تجاری بین المللی هم می‌تواند سازمانی و هم موردی باشد (Walde, T.W: ۳۴۹-۵۰) در روند داوری سازمانی طرفین موافقت می‌کنند که به تصمیم و اراده سازمان

داوری خاصی تن دهند اما روند داوری موردی تحت اجرای سازمان داوری ثبت شده‌ای نمی‌باشد.

۲-۱- داوری سازمانی؛ مزایا و معایب

از مزایای داوری سازمانی می‌توان به در دسترس بودن قوانین و روندهای از پیش تعیین شده یاد کرد که دادرسی داوری را تحت یک بازه زمانی معین آغاز می‌کند. از دیگر مزایای این روش ارائه کمک‌های اداری سازمان می‌باشد که معمولاً دبیرخانه یا محکمه داوری را مهیا کرده و می‌توان از میان لیستی از داوران واجد شرایط انتخاب کرد؛ همچنین مزایای دیگری از جمله ترغیب طرفینی که به داوری تمایلی ندارند؛ و در نهایت ارائه فرمتی ثبت شده با سابقه تأیید شده است. به عبارت دیگر در کنار مزیت برگزاری داوری مناسب در داوری سازمانی، این داوری جریان بی طرفی را بیشتر تضمین می‌نماید (نیکبخت: ۵۹، ۱۳۸۸) برخلاف مزایایی که در بالا ذکر شد داوری سازمانی معایب و کاستی‌هایی نیز دارد که بدین شرح است: هزینه بالای اداری خدمات و استفاده از تسهیلات که اگر مبلغ بالایی مورد مطالبه باشد به همان تناسب هزینه‌های داوری می‌تواند زیاد باشد، حتی گاهی می‌تواند بالاتر از مبلغ مورد مطالبه نیز بشود؛ بوروکراسی اداری درون سازمان می‌تواند به تأخیر و هزینه اضافی منجر شود؛ و بازه زمانی که طرفین می‌بایست پاسخگو باشند نیز غیر واقعی می‌باشد.^۳

۲-۲- داوری موردی، مزایا و معایب

در داوری موردی طرفین دعوا می‌توانند داوران و قوانین خارج از داوری‌های تعیین شده را انتخاب کنند. یکی از مزایای داوری موردی مقرون به صرفه بودن آن است. در داوری موردی حق الزحمه قابل پرداخت به سازمان داوری وجود ندارد - H (Arkin, ۱۹۸۷, ۵) بلکه هزینه‌های قابل پرداخت به داوران به طور مستقیم و با مشاوره طرفین و داوران تعیین می‌گردد. همچنین، از داوری موردی به عنوان یک نوع داوری منعطف یاد می‌شود که به طرفین این اجازه را می‌دهد تا جوانب مختلف ماجرا را خود تعیین کنند، جوانبی همچون انتخاب یا تنظیم قوانین، انتخاب محل یا حوزه دادرسی و داوران. در عمل، داوری موردی بیشتر مناسب حل و فصل مطالبات کوچک یا مناقشات میان طرفین با ثروت پایین‌تر است. (Ibid.) به عبارت دیگر طرفین دعوا بر روش و آیین داوری کنترل بیشتری دارند (نیکبخت: ۵۶، ۱۳۸۸) ز مهم‌ترین معایب داوری موردی این است که اثربخشی آن به تمایل طرفین به رویه داوری بستگی دارد بدین ترتیب که زمانی اعمال می‌شود که دعوی بوجود آمده باشد و طرفین نیز پیش از بروز اختلاف شرایط داوری را پذیرفته باشند، زیرا وقتی که اختلافی بوجود می‌آید طرفین معمولاً حاضر نیستند به طور کامل همکاری کنند لذا در این موارد اگر طرفین دعوا به توافق نرسند روند حل اختلاف از طریق متوقف خواهد شد و یکی از طرفین تا برای حل اختلاف به دادگاه مراجعه می‌کند.

3- See at <http://www.out-law.com/en/topics/projects--construction/international-arbitration/institutional-vsad-hoc-arbitration/> accessed on 14Th June 2014

۳- مؤسسات بین المللی داوری

مؤسسات داوری بسیاری در سراسر دنیا وجود دارند اما اصلی‌ترین مؤسسات عبارتند از: اتاق بازرگانی بین المللی (ICC)،^۴ دادگاه داوری بین المللی، انجمن داوری آمریکا (AAA)، مرکز جهانی حل اختلاف (ICDR)،^۵ دادگاه داوری بین المللی لندن (LCIA)؛^۶ که ذیلاً به معرفی مختصری از هر کدام می‌پردازیم:

۳-۱- اتاق بازرگانی بین المللی (ICC)، محکمه داوری بین المللی

اتاق بازرگانی بین المللی یکی از پیشگامان ارائه دهنده خدمات حل اختلاف برای افراد، کسب و کارها، کشورها، نهادهای دولتی، و سازمان‌های بین المللی است که به دنبال راه حلی جایگزین برای دادرسی قضایی هستند. تحقیقی در سال ۲۰۱۰ توسط دانشکده داوری بین المللی در دانشگاه کوپن ماری لندن انجام شد و براساس آن بیان شد که: «اتاق بازرگانی بین المللی ارجح‌ترین و پرکاربردترین موسسه داوری به حساب می‌آید». و ۵۰٪ از اختلافات به این موسسه مراجعه می‌کنند. این تحقیق همچنین نشان می‌دهد که اتاق بازرگانی بین المللی در پنج سال گذشته با ۵۶٪ از مراجعات داوری پرتعدادترین مرجع داوری بوده است به شکلی که در رتبه دوم دو موسسه دیگر با اختلاف زیاد فقط ۱۰٪ از دعاوی به آنها ارجاع می‌شود. (Moses, ۲۰۱۲: ۴) به نظر می‌رسد علت این موضوع این است که اتاق بازرگانی بین المللی ویژگی‌هایی دارد که آن را از دیگر مؤسسات داوری متمایز می‌کند. اولین مهمترین آن‌ها این است که رأی داوری در این دیوان توسط محاکم داوری مورد موشکافی و بررسی دقیق قرار می‌گیرد، این بدین معنی است که رأی نهایی به طرفین گفته نمی‌شود مگر اینکه قبل از آن توسط محکمه داوری بررسی دقیق شده باشد.^۷ ویژگی دوم این است که پیش از شروع داوری از طرفین خواسته می‌شود که فرمی را پر کنند که در بردارنده موارد زیر می‌باشد: خلاصه مطالبات و کمک‌ها، اسامی طرفین، محل داوری، قوانین و دیگر اطلاعات مربوط به شناسایی و برنامه ریزی زمانی.^۸ که این به طرفین اختلاف این امکان را می‌دهد که دقیقاً از پارامترهای داوری مطلع شوند. از مزیت‌های دیگر این است که اتاق بازرگانی بین المللی در پاریس مستقر است اما خدمات داوری را در سراسر دنیا اجرا می‌کند.

4. See at <http://www.iccwbo.org/About-ICC/Organization/Dispute-Resolution-Services/ICC-InternationalCourt-of-Arbitration/List-of-Current-Court-Members/> accessed 22 May 2014

5- See at https://www.adr.org/aaa/faces/s/about.jsessionid=13R1TcphJgGnID2RVrTH6hyPXHKRRy71vnxWym7Cmr1gSQ79QsRd!1342155637?_afzLoop=1335609671568022&_afzWindowMode=0&_afzWindowId=null#%40%3F_afzWindowId%3Dnull%26_afzLoop%3D1335609671568022%26_afzWindowMode%3D0%26_adf.ctrlstate%3Dbreghydv8_4 accessed 21 May 2014

6- See at <http://www.lcia.org/> accessed 24 May 2014.

7- ICC Rules, Article 33.

8- ICC Rules, Article 23

۳-۲- محکمه داوری بین المللی لندن

دادگاه داوری بین المللی لندن از مهم‌ترین مؤسسات بین المللی است که در زمینه حل اختلافات بازرگانی عمل می‌کند. این دادگاه از ۳۵ عضو تشکیل شده است این اعضا مسئول انتصاب محکمه‌ها، حل و فصل چالش‌های داوران و کنترل کننده روند اقدامات در داوری‌ها می‌باشند. این نهاد از قدیمی‌ترین موسسه داوری بین المللی است. (Moses, M. L, Op.Cit., p) ۱۲) دبیرخانه آن توسط یک مدیر ثبت نام کننده اداره می‌شود که خود بر مناقشاتی که به این محکمه فرستاده می‌شود نظارت می‌کند. این سازمان در لندن مستقر است اما در هند هم تحت عنوان موسسه‌ای مستقل برای داوری در دهلی نو تأسیس شده است. همچنین در دوبی نیز مرکزی دارد.^۹

یکی از مزایای ددبل مقرون به صرفه بودن است به طوری که هزینه‌های اداری در آن براساس مبالغ موجود در مناقشه نیست. هزینه ثبت نام با درخواست داوری قابل پرداخت است، بنابراین نرخ ساعتی هم شامل ددبل و هم داوران می‌شود. ددبل همچنین به عنوان مرجع قانونی عمل می‌کند و داوری آن تحت کمیسیون ملل متحد برای حقوق تجارت بین المللی (UNCITRAL) اعمال می‌شود. این موسسه به عنوان معروفترین موسسه داوری بین المللی در جهان شناخته شده است.

۳-۳- مرکز بین المللی حل اختلاف وابسته به انجمن داوری آمریکا

انجمن داوری آمریکا (AAA) سازمانی است که دفاترش در سراسر ایالات متحده وجود دارد. این انجمن در حوزه راه حل جایگزین مناقشه ید طول و سابقه زیادی دارد. این انجمن خدماتی را برای افراد و سازمان‌هایی که می‌خواهند اختلافشان خارج از دادگاه حل شود مناسب است.^{۱۰} مرکز بین المللی حل اختلاف (ICDR) زیرمجموعه انجمن داوری آمریکاست که ارائه دهنده داوری بین المللی و خدمات حل اختلاف است. دفتر مرکزی ICDR در نیویورک واقع شده است و دفاتر دیگر آن در ایرلند، مکزیک، سنگاپور و بحرین است. این مرکز مسئول اجرای دادرسی‌های داوری شامل ارائه قوانین داوری، انتصاب داوران، تعیین مدیر پرونده، برپایی رسیدگی به اختلاف، انتقال اسناد، و برنامه ریزی تماس‌های کنفرانسی می‌باشد. (ICDR) و دارای شبکه‌ای متشکل از ۶۵۰ داور مستقل و میانجیگر است، تا مشکلات را بررسی و اختلافات را حل کنند.

۴- دلایل برتری نظام داوری بر نظام قضایی

داوری بین المللی روش معروف حل اختلاف توافق شده است (ADR) در صنایع نفت و گاز است. ذیلاً دلایل ارجحیت داوری بین المللی در مسائل اقتصادی را به دعوی قضایی تشریح می‌شود.

9- See <http://www.lcia.org/LCIA/Introduction.aspx> accessed 14 June 2014.

10- American Arbitration Association, 'About the American Arbitration Association (AAA) and the International Centre for Dispute Resolution (ICDR)' < https://www.adr.org/aaa/faces/s/about?_afzLoop=1429081223878062&_afzWindowMode=0&_afzWindowId=i7rv7sj8_1#%40%3F_afrWindowId%3Di7rv7sj8_1%26_afrLoop%3D1429081223878062%26_afrWindowMode%3D0%26_adf.ctrl-state%3Di7rv7sj8_50 > accessed 12 June 2014

۴-۱- بیطرفی روند دادرسی

قراردادهای نفت و گاز غالباً حوزه‌های قضایی کشورهای مختلف را درگیر ماجرا می‌کند. در عمل هیچ طرفی نمی‌خواهد مشمول روند قضایی کشور طرف دیگر شود، این شرایط وقتی ایجاد می‌شود که طرفین راضی شوند که اختلاف به دادگاه‌هایی از کشور میزبان سپرده شود. (Bentham, R.W. ۱۹۸۶:۳۵) لذا به منظور جلوگیری از منفعت کشور میزبان برای یک طرف اختلاف معمولاً طرفین محکمه‌ای بیطرف را برای داوری انتخاب می‌کنند (L. oses, M. ۲۰۱۲:۳). در داوری طرفین در قرارداد و یا بعد از ایجاد اختلاف توافق می‌کنند که اختلافشان را به داورانی بیطرف یا موسسه داوری بیطرف، و قوانین بیطرف و داوری بیطرف بسپارند.

برای اطمینان از بیطرفی داوران، قوانین ICC برای انتصاب و تأیید داوران از دادگاه می‌خواهد که ملیت داوران، اقامت و دیگر ارتباطات بین کشورهای درگیر اختلاف و طرفین و داوران را بررسی کند.^{۱۱} و این خود در اصل مفروض است که «هیچ دینفعی حق داوری در پرونده خود ندارد»^{۱۲}. هدف اصلی این است که مطمئن شویم داوران در تصمیم‌گیری‌هایشان بی طرف و مستقل هستند. قوانین اخلاقی کانون وکلای بین‌المللی (IBA) از داوران بین‌المللی می‌خواهد که از هرگونه جانبداری پرهیز کنند.^{۱۳} به علاوه، رأی بدست آمده در صورت عدم رعایت بیطرفی از نظر کنوانسیون نیویورک معتبر نخواهد بود.^{۱۴} در ایالات متحده پرونده شرکت مشترک المنافع کوتینگز در مقابل شرکت تلفات قاره‌ای،^{۱۵} دادگاه به دلیل عدم رعایت بیطرفی رأی را باطل دانست. دادگاه در تصمیم‌اش چنین گفت: «باور نمی‌کنیم که هدف کنگره این باشد که به طرفین دعوا این اختیار را بدهد که پرونده‌های

11- International Chamber of Commerce, 2012 ICC Rules of Arbitration English Version, Article 13 (1) < <http://www.iccwbo.org/Products-and-Services/Arbitration-and-ADR/Arbitration/Rules-of-arbitration/Download-ICC-Rules-of-Arbitration/ICC-Rules-of-Arbitration-in-several-languages/> > accessed

12 May 2014

12-nemo debet esse judex in propria causa,

13- International Bar Association, Rules of Ethics for International Arbitrators, Rule 1 < http://www.intbar.org/images/downloads/pubs/Ethics_arbitrators.pdf > accessed 2 May

2014. According to the Rules, an

element of partiality can be established where the arbitrator favours one party or is prejudiced in relation to

the subject matter of the dispute; and dependence is established from a relationship between an arbitrator

and one of the parties or some closely connected with one of the parties

14- United Nations, Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, 1958,

Article V (2) (b) < http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/NY-conv/XXII_1_e.pdf > accessed

21 March 2014

15- Commonwealth Coatings Corp. v. Continental Casualty Co (1968) 393 US 145

خود را به هیئت داوری ارائه دهند که ممکن است جانب یکی از طرفین را بگیرد».

۴-۲- استقلال و خودمختاری طرفین

داوری، همچون دیگر روندهای حل داوری‌های توافق شده (ADR) به طرفین درجانی از استقلال ارائه می‌کند که در دعوی قضایی وجود ندارد. (Dundas, H.R., Op.Cit. ۳) استقلال طرفین اصلی اساسی در داوری تجارت بین المللی محسوب می‌شود.^{۱۶} این اصل هم دربردارنده قوانین داوری ملی و هم بین المللی ست. ماده (۱) ۱۹ در قانون نمونه آنسیترال^{۱۷} مقرر می‌دارد که، مطابق مفاد این قانون، طرفین مختار هستند تا روندی که دیوان داوری برای حل مناقشه درپیش گرفته‌اند را قبول کنند یا نکنند.^{۱۸،۱۹} در بریتانیا، قانون داوری سال ۱۹۹۶ آزادی طرفین در قبول چگونگی حل اختلافشان را به رسمیت شناخته است.^{۲۰}

در داوری موردی و داوری سازمانی طرفین به طور کلی اختیاردارند تا خود داوران، هیئت داوری، و قوانین حاکم بر داوری را انتخاب کنند. استقلال طرفین در داوری بدی است که قانوحاک حاکم بر رسیدگی را هم خودشان برمی‌گزینند به همین دلیل در قراردادهای بین المللی انرژی جهت جلوگیری از عدم توافق و مسکوت ماندن موضوع، بهتر است طرفین قانون ماهوی را به ورای قانون محلی یک کشور خاص یا مثلاً حقوق عرفی نفت را برگزینند. (شعبانی جهرمی و همکاران، ۱۳۹۷:۲۸۰) اگرچه، در داوری سازمانی و درجایی که طرفین در انتخاب داوران به توافق نرسند این موسسه داوری است که داوران و قوانین داوری را انتخاب می‌کند.^{۲۱} داورانی که طرفین به طور طبیعی انتخاب می‌کنند کسانی هستند متخصص در زمینه صنعت هستند (Dundas, H.R., Op. Cit. ۳) در حقوق ایران نیز، ماده ۱۹ قانون داوری تجاری بینالمللی ایران، همانند قانون نمونه، مقرر می‌دارد طرفین می‌توانند به‌شروط رعایت مقررات آمره این قانون در مورد آیین رسیدگی داوری توافق نمایند در صورت نبودن چنین توافقی داور با رعایت مقررات این قانون، داوری را به نحو مقتضی اداره و تصدی می‌نماید. تشخیص ارتباط، موضوعیت و ارزش هرگونه دلیل

16- Pryles, M. "Limits of Party Autonomy in Arbitral Procedure" <http://www.arbitrationicca.org/media/0/12223895489410/limits_to_party_autonomy_in_international_comme_cial_arbitration.pdf> accessed on 12 May 2014

17- UNCITRAL

18- subject to the provision of this Law, the Parties are free

to agree on the procedure to be followed by arbitral tribunal in conducting the proceedings

19- United Nations Commission on International Trade Law, UNCITRAL Model Law on International

Commercial Arbitration 1985 With amendments as adopted in 2006, Article 19 (1) <

http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/ml-arb/07-86998_Ebook.pdf > accessed 3 May 2014

20- The United Kingdom, Arbitration Act, 1996 Section 1 (b)

21- United Nations Commission on International Trade Law, UNCITRAL Model Law on International

Commercial Arbitration 1985 with amendments as adopted in 2006, Article 19 (2)

بر عهده داور است لذا در مورد تعیین قانون حاکم بر ماهیت دعوی، اصل حاکمیت اراده در قوانین و مقررات داخلی، همچون مقررات بین‌المللی مورد قبول واقع شده است (مافی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۷۸) در حالی که قضات و دادرسان کسانی اند که لزوماً چنین تخصصی را ندارند. اصل استقلال طرفین در داوری توسط محاکم حقوقی شناخته شده یا تأیید شده است، مثلاً در پرونده Jivraj در مقابل Hashwan^{۲۲} دادگاه عالی تصمیم دادگاه تجدید نظر را نقض نمود که دلیل آن رعایت نشدن اصل استقلال طرفین در داوری به ویژه با توجه به آزادی آنها در انتخاب داوران بود.

با این حال آزادی طرفین در توافق بر سر مفاد داوری و در آنچه که به نظر آنها مناسب بیاید بدون محدودیت است. آزادی طرفین در این رابطه تابع قانون حاکم، قانون داوری، سیاست‌های عمومی است. (Pryles, ۲۰۱۴: ۳-۲). در دعوی قضایی، قضات توسط حکومت تعیین می‌شوند، قوانین قابل اجرا توسط حکومت اعلام شده و مکان دادگاه توسط حوزه قضایی و تحت قانون کشوری تعیین می‌گردد. بخاطر این علل، روند رسیدگی پرونده در دعوی قضایی دادگاهی بسیار فورمالیته و به طور شدیدی تابع مراحل قانونی از پیش تعیین شده است. (Dundas, H.R., Op Cit: ۳. لذا روند دادرسی قضایی کاملاً خارج از کنترل طرفین است (Ibid)).

۳-۴- مقرون به صرفه بودن و سرعت عمل

مزیت دیگر داوری به دعوی قضایی ارزان تمام شدن حل اختلاف است. برخلاف داوری، دعوی قضایی در حل مناقشه بسیار کند و هزینه بر است. (Alam, ۲۰۰۳: ۲) این هزینه‌ها غالباً شامل حق الزحمه‌های قابل پرداخت به وکیل مدافعان می‌شود و روند طولانی دادگاه ممکن است چندین مرحله تجدید نظر در پی داشته باشد. (Dundas, H.R., Op Cit: ۳). اگرچه برخی محققین معتقدند که این درست نیست که بگوییم داوری و مخصوصاً در داوری بین‌المللی از دعوی قضایی مقرون به صرفه‌تر است. پریس و آترووس در مطالعه جهانی و گسترده‌اش نشان داد که حدود ۶۵٪ از مشاوران شرکت‌های پیشرو معتقد بودند که داوری نسبت به دادرسی بین‌المللی گران‌تر است. این هزینه بالای داوری بابت حق الزحمه داوران، موسسه داوری و هزینه‌های مرتبط با آن می‌باشد.^{۲۳}

طرفین مناقشه اگر از شرکت‌های نفت و گاز باشند اگر توقفی در عملیات نفتی آنها بوجود نیاید، از طولانی شدن زمان حل اختلافشان استقبال می‌کنند منتها در صورتی که در عملیات آنها توقفی بوجود آید طبیعتاً به دنبال حل سریع‌تر مساله هستند. داوری نسبتاً زمان کمتری نسبت به دادرسی

22- Jivraj v. Hashwan [2011] UKSC 40

23- Ogubuike, A.S., "Arbitration: Is it really a Cheap Alternative to Litigation?" (Centre for Energy Petroleum

Mineral Law and Policy, University of Dundee) <<http://www.google.co.tz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCoQFjAA&url=http%3A>

www.dundee.ac.uk%2Fcepm%2Fgateway%2Ffiles.php%3Ffile%3Dcepm%2Fcar13_6_734047

148.pdf&ei=99FzU_7fLciS7Aaoz4DgAw&usq=AFQjCNHjJMMjoprnJ4WMNrZdYB8gOEigNQ&bvm=bv

.66699033,d.bGQ > accessed 2 May 2014.

قضایی می‌برد و این بدین علت است که در داوری بررسی کمتری انجام می‌گیرد و حکم آن غیرقابل تجدیدنظر است مگر در شرایط خاص و استثنایی (Moses, M. L., Op Cit). ۴. براین مبنا، داوری نسبت به دادرسی قضایی مزایای بیشتری دارد (Alam, N., Op Cit). ۲. با این حال، دیدگاهی که می‌گوید داوری نسبتاً سریع‌تر از دادرسی قضایی است توسط برخی محققین از جمله لاتام و واتکین رد شده است، آن‌ها چنین بحث می‌کنند که ممکن است تأخیر در داوری بوجود بیاید و این تأخیر به علت «پیچیدگی هماهنگی برنامه مابین طرفین و داوران» بوجود می‌آورد.^{۲۴}

۴-۴- لازم الاجرا بودن حکم

مهم‌ترین و بهترین مزیت داوری بین المللی لازم الاجرا بودن حکم است. (Moses, M.L., Op. Cit). ۳. براساس کنوانسیون نیویورک^{۲۵}، کشورهای متعهد ملزم هستند حکم را شناخته و به اجرا درآورند مگر در روند کار بی نظمی یا مشکل بزرگی رخ دهد که موجب از دست رفتن نظم روند کار شود (Moses, M.L., Op. Cit). ۳. کشورهای طرف معاهده نمی‌بایست بیشتر از حدی که کنوانسیون نیویورک معین کرده است در شناخت و اجرای آرا شرایط دشوار بوجود بیاورند.^{۲۶} کنوانسیون نیویورک به عنوان مهم‌ترین پیمان بین المللی در رابطه با داوری تجاری بین المللی شناخته شده است و همچنین به عنوان فاکتوری اساسی در توسعه داوری به عنوان ابزاری برای حل اختلافات تجاری بین المللی به حساب می‌آید (Connerty, A., Op. Cit). ۱۵. تاکنون ۱۴۹ کشور طرف قرارداد با کنوانسیون نیویورک شده‌اند. این باعث می‌شود که اجرای حکم داوری آسان شود به نحوی که طرف مناقشه قادر خواهد بود که حکم داده شده در یکی از کشورهای متعهد را در

24- Latham & Watkins, "Litigation or Arbitration: How Best to Resolve Cross-Border Disputes in the Financial Sector?" (July 8, 2013) <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cac he:4yQvZMB52W0J:https://www.lw.com/thoughtLeadership/LW-arbitration-primer-financial-sector+&cd=4&hl=en&ct=clnk&gl=tz> > accessed 12 May 2014

25- The United Nations Convention on Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (The New York Convention) (1958). The Convention was prepared and opened for signature on 10 June 1958 by the United Nations Conference on International Commercial Arbitration, convened in accordance with resolution 604 (XXI) of the Economic and Social Council of the United Nations adopted on 3 May 1956.

The Conference met at the Headquarters of the United Nations in New York from 20 May to 10 June 1958.

For the text of the Final Act of this Conference, see United Nations, Treaty Series, vol. 330, p. 3.

26- The United Nations Convention on Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (The New York Convention) (1958), Articles III and V

کشور متعهد دیگری اجرا کند.

علاوه بر این اصل استقلال داورى نسبت به قرارداد منعقدہ بین طرفین، این امکان را می‌دهد تا طرفین از داورى بهره جویند و در نهایت حکم را اجرا کرده حتی در شرایطی اگر قرارداد اصلی که بند داورى در آن گنجانده شده است باطل باشد Op. Cit (Moses, M.L., ۱۹). قوانین و مقررات گوناگون دکتربین استقلال داورى از قرارداد را در بردارند همچون ماده ۱۶ قانون نمونه آنسیترا ل که می‌گوید: «... شرط داورى که بخشی از یک قرارداد را شکل می‌دهد می‌بایست به عنوان توافقى مستقل از دیگر بخش‌های قرارداد در نظر گرفته شود. تصمیم دیوان داورى مبنی بر باطل بودن قرارداد نباید موجب بی اعتبار شدن بند داورى شود».^{۲۷} دیوان‌های متعدد داورى از دکتربین استقلال شرط داورى دفاع کرده‌اند. در مناقشه میان شرکت TOPCO و California Asiatic Oil و دولت لیبی، داور فکر کرد که آیا ملی سازی اعطای امتیاز توسط دولت لیبی، شرط داورى را نیز باطل کرده است نهایتاً داور تأیید کرد که بند داورى نمی‌بایست براساس اصل استقلال داورى متأثر از خود قراردادی باشد که در آن گنجانده شده است.^{۲۸} چنین شرایطی در دیوان داورى که بین شرکت نفتی لیبیایی-آمریکایی و دولت لیبی پیش در مورد مناقشه قرار گرفت و در آن بیان شد که این قضیه به طور گسترده‌ای به وسیله قوانین بین المللی تأکید شده است که شرط داورى حتی بعد از خاتمه یک جانبه قرارداد توسط دولت نیز ادامه خواهد داشت، و به قوت خود پابرجاست.^{۲۹} برعکس، تحصیل و اجرای حکم دادگاه در کشور خارجی به نظر می‌رسد که امری پیچیده، زمانبر و هزینه بر است. لذا شرکت‌ها، داورى را انتخاب می‌کنند و آن را امری ساده‌تر در قبال حل اختلافات بین المللی تجاری می‌دانند. (Contini, ۲۸۳: ۱۹۵۹)

۴-۵- محرمانه بودن مراحل قانونی

یکی از مزایای روش حل اختلاف توافق شده (ADR) محرمانه بودن مراحل قانونی رسیدگی است. علت واقعی محرمانه بودن داورى در طبیعت و ویژگی‌های ذاتی داورى نهفته است زیرا فقط طرفین دعوا و اشخاص مجاز از سوی آن‌ها حق دخالت در پروسه داورى را دارند (یوسفی درویشی هویدا: ۴۳، ۱۳۹۲) در سال‌های اخیر مساله محرمانه بودن داورى مورد توجه دانشگاه‌ها اتاق بازرگانی و کمیسیون داورى قرار گرفته است. (خزائی، ۱۰: ۱۳۸۸) معمولاً در قرارداد داورى طرفین توافق

United Nations Commission on International Trade Law, UNCITRAL Model Law on-27 International

Commercial Arbitration 1985 With amendments as adopted in 2006 < http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/ml-arb/07-86998_Ebook.pdf > accessed 15 May 2014; also LCIA Rules, Article 13(1); UNCITRAL Rules, Article 23 (1

Texaco Overseas Petroleum Co. (TOPCO) & California Asiatic Oil Co. v. Government of-28 Libya Arab Republic Award of 19Th January 1977, 17 I.L.M 3 (1978) 4 Y. B. Com. Arb. 177 (1979).

Libyan American Oil Company (LIAMCO) v. Government of Libya Arab Republic Award of 29 12 April 1977, 6 Y.B. Com Arb. 89 (1981).

می‌کنند که روند رسیدگی محرمانه بماند و این شامل تمام اسناد، شواهد، دستورات و احکام می‌شود.^{۳۰} زیرا از آنجایی که در پروسه‌های قضایی معمولاً جامعه نیز در جریان سیر مراحل آن هستند. داوری نسبت به پروسه قضایی سودمندتر است^{۳۱} بند ۵ ماده ۳۲ قانون نمونه داوری آنسیترا ل نیز انتشار آرا داوری را صرفاً منوط به رضایت طرفین می‌داند (خزائی، ۱۳۸۸: ۱۲۰) و یا بند ۲ ماده ۴۷ این آیین نامه داوری انجمن داوری آمریکا پیش‌بینی کرده است که رأی داوری نمی‌تواند بدون اجازه طرفین یا غیر از موارد پیش‌بینی شده در قانون انتشار یابد (تقی‌پور: ۱۳۹۲، ۳۱۶). با این حال، در مورد محرمانه بودن مراحل داوری این طور به نظری رسد که خصوصی بودن^{۳۲} و محرمانه بودن^{۳۳} در مراحل داوری یک مفهوم است در حالی که اینها دو مفهوم کاملاً متفاوت هستند. خصوصی بودن مراحل داوری بدین معناست که شخص سوم دعوت نشده‌ای قادر نباشد به مراحل دادرسی دسترسی پیدا کرده و بر آنها نظارت کند و حقایق مرتبط با داوری را بدون رضایت طرفین یا داور افشا کند محرمانه بودن دادرسی بدین معناست که طرفین مناقشه، داور، شاهد و کسانی که در داوری حضور دارند قادر نباشند مسائلی را که در داوری اتفاق افتاده است اعم از بیانیه‌ای که صادر شده، سندی که نوشته شده، مشاهده رفتار شاهدان طرفین، داوران در طول داوری. به کسان دیگر، نهادهای دیگر، یا عموم مردم فاش کنند (Reuben, R.C: ۱۲۵۵: ۲۰۰۶)) این طور گفته می‌شود که داوری از این جهت خصوصی است که دسترسی عموم به آنها محدود شده است اما محرمانه نیست زیرا اطلاعات نشات گرفته از روند دادرسی ممکن است به اطلاع عموم برسد (Schmitz, A۲۰۰۶، ۱۲۱۱):. برای مثال، در جایی که برنده مناقشه بدنبال اعمال حکم است او معمولاً باید از دادگاهی که صلاحیت دارد اعاده دادرسی کند که معمولاً این دادگاه کرسی داوری است. همچون اکثر دادرسی‌های دادگاهی، طرفین دادرسی که به دنبال اجرای حکم داوری هستند به همین سبب معمولاً در معرض عموم نیز قرار می‌گیرد. مثال بارز این قضیه پرونده ICC مابین Dowans Holdings SA (کاستاریکا) و Dowans Tanzania Limited در مقابل Tanzania Electricity Supply Co می‌باشد^{۳۴}. در این پرونده ICC حکمی را به نفع DOWANS صادر کرد. DOWANS به دنبال اجرای حکم

Rajora, V., "Confidentiality in Arbitration" (Institute of Law, Nirma University), Social-۳۰ Science Research Network < http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1572221 > accessed 10 May 2014
etwork < http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1572221 > accessed 10 May-۳۱ 2014.
62Robb, A., 'Co nfidentiality and Arbitration' <http://www.39essex.co.uk/docs/articles/ARO_Confidentiality_and_arbitration_talk_050504.pdf> accessed 2 May 2014. In Tanzania proceedings involving minor are usually held in camera
privacy-۳۲
confidentiality-۳۳
owans Holdings SA (Costa Rica) (DOWANS) and Dowans Tanzania Limited v. Tanzania ۳۴ Electricity Supply Co. Limited (TANESCO) Arbitration Case No. 15947/VRO

در دیوان عالی تانزانیا در دارالسلام بود، وقتی که TANESCO این حکم را در حرکتی ناموفق از سوی Dowans Holdings SA و Tanznia Electric Supply Co. Ltd در مقابل دیگران به چالش کشید. روند این پروند در دادگاه عالی به طور عمومی برگزار شد و به طور گسترده ای در تانزانیا توسط شبکه‌های خبری پوشش داده شد. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که محرمانه بودن اطلاعات بدست آمده در طول داورى همیشه درست از کار در نمی‌آید (Buys, C.G: ۱۲۹، ۲۰۰۳). لذا در مواردی که توافق طرفین، نظم عمومی، اعتراض به آراء، اقتضا نماید، محرمانگی در پروسه داورى نادیده گرفته می‌شود (یوسفی درویشی هویدا ۵۰: ۱۳۹۲)

۴-۶- غیر ترافعی

همچون دیگر فرایندهای حل مناقشه توافق شده (ADR)، داورى یک روش غیرترافعی حل اختلاف می‌باشد. رویکرد غیرترافعی چنین تعریف شده است: رویکردی است در قوانین کیفری و مدنی است که بر حل مناقشه خارج از دادگاه تاکید دارد و شامل محکمه‌ها، حقوق بشر عمومی یا خصوص می‌شود. این رویکرد همچنین دربردارنده فرایندهایی ست که در دادگاه استفاده می‌شود و ممکن است منصب قضایی یا ماموران قضایی نداشته باشند. این رویکرد هم پیش از تعیین حکم و هم پس از اعلام محکومیت یا حکمی در اعمال کنترش بیشتر روی روند دادرسی همچون دادگاه عمل می‌کند. مبنای آن بیشتر پیشگیری ست تا حل پس از مناقشه، همکاری است تا مجادله، حل مسئله است تا حل اختلاف به تنهایی. یافتن حقیقت هدف اصلی ست تا تعیین اختلاف، و در نهایت رویکردی چندبعدی ست تا یک بعدی.^{۳۵} (King, M. and others, Op Cit). بر طبق دیکشنری حقوقی بلک (Black) رویکرد غیرترافعی به رویکردی گویند که هر کدام از طرفین مرافعه اسناد و شواهدی که به نتیجه مورد نظر آنها ختم می‌شود را ارائه کرده و قاضی یا هیئت منصفه تلاش می‌کند تا به عنوان تصمیم گیرنده بی طرف خدمت کند و نگاه می‌کنند که کدام طرف قانع کننده ترین دفاعیات و مدارک را در ارائه می‌دهد. تفاوت عملی میان روش‌های ترافعی و غیرترافعی در حل اختلاف میان طرفین این است که در ترافعی برنده اختلاف همه مزایا را به خود اختصاص می‌دهد در حالی که در غیرترافعی شرایط برد-برد حاکم است (Garner, B. A: ۶۲، ۲۰۰۹). در صنایع نفت و گاز که طرفین می‌خواهند پس از حل اختلاف نیز به رابطه خود ادامه دهند رویکرد برد-برد را ترجیح داد و آن را نسبت به رویکرد برد-باخت مناسب‌تر می‌دانند. نیاز به گفتن نیست که در این زمینه نیز از لحاظ تداوم روابط مابین طرفین پس از روند حل اختلاف، داورى مزیت خاصی

an approach to justice, both civil and criminal, that focuses on non-court dispute resolution,^{۳۵} including the role of tribunals and public and private ombudsmen. It also includes processes used by courts that may not involve judicial determination, or court processes that involve judicial officers, both pre- and post-determination of guilt or sentence in exercising more control over process. Its basic premises are prevention rather than post-conflict solutions, co-operation rather than conflict, and problemsolving rather than solely dispute resolution. Truth-finding is the aim, rather than dispute determination, and there is a multidisciplinary rather than legal monopoly approach

نسبت به رسیدگی قضایی دارد.

۴-۷- جذب سرمایه گذاری خارجی

طبیعتاً ارجاع دعوای نفت و گاز به دادگاه‌های ملی یکی منجر به اطمینان خاطر بیشتری برای دولت‌ها و کشورهای میزبان است و نگرانی آنها از ملاحظات و منافع ملی کمتر می‌شود، لیکن آنچه دولت‌ها را در مقابل ارجاع به دیوان‌های داوری نرم کرده است این است که سرمایه گذاران خارجی محکمه قضایی ملی را برای رسیدگی به اختلاف نمی‌پسندند و لذا دولت‌ها برای جلوگیری از دفع سرمایه گذاری خارجی سعی می‌کنند محتاطانه به داوری تن دهند و این خطر را بپذیرند. (علوی و همکاران، ۱۳۹۳: ۷۹)

۵- نتیجه گیری

دلایل زیادی وجود دارد که صنایع نفت و گاز حل اختلاف توافق شده (ADR) را به رسیدگی قضایی ترجیح می‌دهند. این دلایل بر مبنای نظریه‌ها و شیوه‌های داوری بین المللی در این مقاله ارائه شد. به طور خلاصه، در داوری طرفین محل و حوزه حل اختلافشان را خود انتخاب می‌کنند، داورانی را انتخاب می‌کنند که ملیت اش به ملیت هیچ کدام از طرفین نزدیک نباشد و هیچ گونه رابطه‌ای با طرفین مناقشه نداشته باشد. در نتیجه، داوری به یک پروسه و روند بیطرفانه تبدیل می‌شود. استقلال طرفین عاملی تعیین کننده در ارجح دانستن داوری به رسیدگی قضایی دارد. طرفین صاحب اختیار پروسه حل اختلاف هستند به این معنا که آنها قوانین حاکم، قوانین داوری و صلاحیت داوران را تعیین می‌کنند. این حقیقت که طرف برنده در داوری قادر خواهد بود اجرای حکم داوری را از طریق کنوانسیون نیویورک پیگیری کند بدین معناست که این اطمینان به طرفین دعوا داده می‌شود که در صورتی که خسارتی از طرف مقابل در قرارداد وارد شد دادخواهی وجود دارد. در نهایت، داوری روشی غیرترافعی برای حل اختلاف است که ماحصل برد-برد در حل اختلاف آن مفروض است. برای مبنای داوری امکان تداوم رابطه‌ای مناسب حتی پس از اتمام پروسه داوری را برای طرفین به ارمغان می‌آورد و این مسئله در اطمینان بخشیدن به ادامه روابط و عملیات‌های نفت و گاز حیاتی است.^{۳۶}

36- Mazirow, A., "The Advantages and Disadvantages of Arbitration as Compared to Litigation" (2008)

<http://www.cre.org/images/MY08/presentations/The_Advantages_And_Disadvantages_of_Arbitration_As_Compared_to_Litigation_2_Mazirow.pdf> accessed 2 May 2014.

منابع

- ۱- تقی پور، بهرام محرمانه بودن داوری تجاری بین الملل، - شماره ۲۳ علمی-پژوهشی
- ۲- حمیدرضا نیکبخت، داوری تجاری بین المللی، آیین داوری، انتشارات موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، ۱۳۸۸
- ۳- خزاعی حسین، خصوصی و محرمانه بودن داوری در حقوق تجارت داخلی و بین المللی، ۱۳۸۸ سال سی نهم شماره ۳ علوی،
- ۴- درویشی هویدا، یوسف، اصل محرمانه بودن در شیوه‌های جایگزین حل اختلاف‌دگاه‌های حقوق قضایی، تابستان ۱۳۹۲ شماره ۶۲ علمی-پژوهشی
- ۵- سید محمد تقی؛ ابراهیم پور اسنجان، عادل، روش‌های نظارتی بر نحوه ارجاع اختلافات اموال عمومی و دولتی به داوری؛ مطالعه موردی قراردادهای حوزه نفت و گاز تابستان ۱۳۹۳ سال اول - شماره ۴ علمی-پژوهشی
- ۶- فریده شعبانی جهرمی، تنظیم شرط حل و فصل اختلاف در قراردادهای بی نالمللی نفت و گاز، دانشگاه خوارزمی دانشگاه تهران ماهنامه علمی- ترویجی اکتشاف و تولید نفت و گاز؛ شماره ۱۵
- ۷- مافی، همایون؛ تقی پور، محمد حسین، ماهیت حقوقی داوری (□□□/حقوق: پژوهش حقوق خصوصی: زمستان ۱۳۹۶ - شماره ۲۱ (علمی-پژوهشی)
- 8-Texaco Overseas Petroleum Co. (TOPCO) & California Asiatic Oil Co. v. Government of Libya Arab Republic Award of 19Th January 1977, 17 I.L.M 3 (1978) 4 Y. B. Com. Arb. 177 (1979)
- 9-Alam, N., "Independence and Impartiality in International Arbitration-An Assessment" Vol.1 No.4 OGEL, 2003
- 10-Arkin, H., 'International ad hoc Arbitration: A Practical Arbitration' (1987) Vol. 5 Issue 15, International Business Law
- 11-Bentham, R.W., "Arbitration and Litigation in the Oil and Gas Industry" Vol. 5, No.2 International Energy Law and Taxation Review, 1986,
- 12-Buys, C.G., "The Tension between Confidentiality and Transparency in International Arbitration" Vol. 14, American Review of International Arbitration, 2003,
- 13-Commonwealth Coatings Corp. v. Continental Casualty Co (1968) 393 US 145 Jivraj v. Hashwan [2011] UKSC 40
- 14-Connerty, A., "Dispute Resolution in the Oil and Gas Industry" Vol. 20 No. 2 Journal of Energy and Natural Resources, 2002, p. 144.
- 15-Contini, P., "International Commercial Arbitration: The United Nations Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards" Vo.8 No3, The American Journal of Comparative Law, 1959
- 16-Dundas, H.R., "Dispute Resolution in the Oil and Gas Industry: an Oilman's Perspective" Vol.2 No. 3 Oil, Gas & Energy Law Intelligence (OGEL), 2004
- 17-Garner, B. A., (ed.), Black's Law Dictionary, 9th Edition, London: West, 2009,

18-Libyan American Oil Company (LIAMCO) v. Government of Libya Arab Republic Award of 12 April 1977, 6 Y.B. Com Arb. 89 (1981).

19-Moses, M. L., Op Cit., p. 4 Moses, M. L., The Principles and Practices of International Commercial Arbitration, 2nd Edition, Cambridge: Cambridge University Press, 2012,

20-Oses, M. L., The Principles and Practices of International Commercial Arbitration, 2Nd Edition, Cambridge: Cambridge University Press, 2012,.

21-Pryles, M. "Limits of Party Autonomy in Arbitral Procedure" http://www.arbitrationicca.org/media/0/12223895489410/limits_to_party_autonomy_in_international_commercial_arbitration.pdf- accessed on 12 May 2014.

22-Reuben, R.C., "Confidentiality in Arbitration: Beyond the myth" Vol. 54, No. 5, University of Kansas Law Review, 2006

23-Schmitz, A.L., "Untangling the Privacy Paradox in Arbitration" Vo.54 No.5 University of Kansas Law Review, 2006,

24-Walde, T.W., 'Negotiating for Dispute Settlement in Transnational Mineral Contracts: Current Practice, Trends, and an Evaluation from the Host Country's Perspective' (2003) Vol. 1, Issue 33, Journal of International Law and Policy